

molí d'oli --- qui gos gitar *murinada* que hix del molí, en rec ni en torrents ---» (BABL XII, 203; altres pasatges en GGC, Tarr., 789).

-R- contaminada per *morques*. A Mall. 'producte líquid de la pinyolada, oposat a *oli cimat*', Valldemossa, BDLX XIII, 8; d'on també 'carbonissa, fragments petits de carbó d'oliva», Bart. Ferrà (*Comèdies, IdOr* I, 103) a mall., val. i eiv. («cisco», PzCabr., Carles Ros, 1764), suposo que per comparació amb aquestes coses a l'Albufera designa una bola formada amb cuquets i emprada com a esquer de pescar anguiles: a la reglamentació tradicional del Palmar: «la pesca a la *molinà* debe quedar suprimida», i m'expliquen que el cuc de *molinà* o *buleró* és «lombriz» per a pescar amb ham, també els forasters que els entortolliguen amb canyer a un fil (1962).

Emmolinar eiv. («marear», PzCabr.): «—Vaja, ma mare! --- Voldria no m'*enmolinàssiu* més amb aquesta cosa! —va dir Na Margalida. —Si hem de ser un per s'altre, ja ho serem», JnCastelló (*Rond. Eiv.*, 91): base semàntica la carbonissa o el líquid bruts, passat que es tracti de l'embús del canal o pels cossos emportats pel corrent del molí.

Remolí [c. 1400, Gl. de Munic., tibag., «turbo: *rebolvin* de vent», *RFgn.* XXIII, 250]; en el *Coll.* val. de *les Dames*, mostrant consciència de la deriv. (*remolinar-se* pròpiament formar terbolí o romboll com les aigües en el càlcul del molí): «Dins lo molí / no 'ls contrasta *remolí*, foscor ni pluja», 340. Al mateix apunta el NL freqüent *Remolins* vora els nostres grans rius occidentals, nom ja antic (*Templers de Remolins*): *Remolins* a Alcarràs, important sèquia o *Segla de Remolins* a Torres de Segre (1964); «*remolí* de vent: turbo; de aygua: vorago; de pèls o cabells: vertex», Busa-N. 1507 (E-vi-2); «tempestat --- *remolí* de vent o torve: llino: typho, vertex, turbo», OPou (*ThPu.*, 336). «*Remolí d'aygua*, en el mar, rius etc., *gorg*, *olla*; *r. de vent*: turbo; *r. de pols*: tolvanera; *r. de gent*: turba circumvoluta», Belv. «Cascades mil esqueixan ses ones de bromera, / per esgrahons de pòrfir i balmes de cristall, / y estols de blanques ninfes desfan sa cabellera / pels *remolins* d'escuma, seguint-los riu avall», *Atl.* II, 30a.

D'ús general a tot el domini, fins a l'extrem N.: *El fèmulí* indret a la Ribera de Conat (1960). És també cast. *remolino*, port. *redemoinho*.⁵ Però no crec que sigui genuí l'it. *remolino* 'estel blanc en el front del cavall' (1552) ni l'hapax fr. *remoulin* id. (1559, *ARom.* XIV, 136). +*Remolinat* m. 'paratge roquer on formen remolins les onades' ross.: *El R. d'en Postolina*, accident coster a Banyuls de la Marenda, prop d'Ullastrell (1959).

Remolinar [Busa-N. 1507]: «circumagi», «*remolinada cosa*: verticosus, vertiginosus»; «*remolinarse*: formar *remolins*, in orbem vel gyrum moveri; -narse la gent: circumvolvi», Belv.; *remolinada*; *remolinadora*; *remolinament*; *remolinejar*. La forma avui més corrent és *arremolinar* (DFa.): «entrà en la cort de les cabres: totes s'*arremolinar*en vers ella», Bosch de la Trinxeria (*Lena*, 23); en obrir les primeres carnisseries a la Bo-

queria, després de l'alçament de juliol 1909, el dia 30, «semblava que no hi havia ningú, però aixís que la carn ha estat a les primeres taules, la gent s'hi ha *arremolinat*», diari de Coromines; «totes les dretes s'*arremolinar*en a l'entorn de la Lliga Regionalista ---», id., *Manifest de les Esquerres* el 2-xii-1909. *Enremolinar-se* eiv. 'formar grup favorable a una cosa'. «Mos hi *enremolinam?*», títol d'una secció d'*El Pitiuso* (per ex. 1975, p. 30), on es reporten amb aprovació certs projectes; *El Pitiuso* 1967, p. 27; *enremolí* JnCastelló, *Rond. Eiv.*, 64. *Amolinar*; *molinar*.

Emolumentis [Lacav.], pres del ll. *emolumentum* id., pròpiament 'guany del moliner o del qui molí': «drets e '*moluments* del senyor Rey» ja en la llista de rendes reials del S. xiv (*CoDoACA* XIII, 342).

¹ El glossari de MVictAmer a G. Serra explica el mot com «amasar», que és el que ve a ser aproximadament. No sé que se'n vagi conèixer altra dada, de manera que les explicacions de Vogel «*comoltar*: aufhäufen» i de Bulbena «*cumoltar*: mezclar el leudo con la harina antes de amasarla» no deuen ser més que comprensions imprecises del passatge de Serra fetes a l'endevineta. —² Un *emoltar* hapax d'una rondalla moderna citat en el *DAG.* difícilment pot ser més que una errada, car no lliga amb el sentit de 'suscitar, impulsar' que suggereix el context. —³ A condició, però de renunciar a la increïble etimologia METULA, en què s'ha insistit molt (paraula sense descendència romànica versemblant) i a la vaga i mal establerta idea d'un origen pre-romà (*REW*, 5724a; en desacord amb Bloch-W.). En tot cas no hi ha cap dificultat semàntica, car això mateix es diu *muela*, *muelo*, *mó*, en molts parlars castellans i portuguesos: *muela* 'hacina' andal. (a Pegalajar, Jaén, *RFE* XXIV, 227), *muelo* lleonès del SE., del S. i del NO. (Cespedosa, *RFE* XV, 271; Sierra de Gata, *VKR* II, 49; Lamano; Cabrera, *Dicc. Etim.*), *trasmó* «monte de pão na eira, já limpo de palha» (*RLus.* I, 311; II, 108). —⁴ «Els pescadors que tiren l'art compten per *cordes*: cada *corda* té 24 canes, i cada tres cordes fan una *mola*, que és un rotllo; i se separa de la que ve, per un suro que en diuen la *lleva*; quan tiren l'art <els d'un extrem criden> an els de l'altre, quan arriben al suro: —*Mola*, la *lleva*, la *lleva*, i aixís saben si 'van a cordes', Coromines, nota empordanesa (StPere Pescador), 1898. —⁵ Ha de venir de *redro-molino* (RETRO-) amb dissimilació de les *r-r* i les *o-o*; més adequat també semànticament, pel moviment de retrocés de les aigües atretres per la sinia vora el riu o pel càlcul del molí. També en català deu tenir aquest origen, sense dificultat fonètica (haplologia) i àdhuc en castellà etc.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
moledis, *moledor*, *moledura*, *molejador*, *molent*, *mòlta*, *moltis*, *moltissar*, *moltura*, *molturar*, *amoldurar*, *molturet*, *comolt*, *comoltat*, *esmolre*, *remoldre*, *remòlt*, *remoltar*, *molige*, *molitja*, *Molig*, *mola*, *amola*, *molar*, (a)moló, *fer la mola*, *mola de corda*, *palomera en mola*, *mola de peix*, *molada*, *molador*, *moladora*, *moladura*